

derpaa, fordi det selv med en meget kraftig Udnyttelse af Moserne vil tage ikke een, men mange Menneskealdre, før Maalet naas; det, der indenfor de enkelte Aar eller de enkelte Menneskealdre kan udrettes i saa Henseende, vil ikke blive saa overvældende meget. Man har hentydet til, at Moserne rummer Brændsel nok, og at de kunde tilfredsstille vort eget Behov, saa at vi ikke behøvede at indføre Kul, endogsaa i et Tidsrum af 8 Aar. Men hvis man forfølger denne Tanke og forestiller sig, at man virkelig vilde give sig til at forsyne sig i de første 8 Aar med Brændsel alene derfra, vil man meget hurtigt komme til det Resultat, at man maatte beskæftige mindst en Fjerdedel af Befolkningen alene med at fremskaffe og transportere Tørv; den anden Fjerdedel maatte anvendes til at forsyne den første Fjerdedel med de til Livets Ophold fornødne Varer o. s. v., saa at det hele vilde forvandles til en stor Tørveforretning, og dette kan man dog ikke tænke sig. Det er med andre Ord rigtigt, naar det i Bemærkningerne anføres, at der vil medgaa mindst 80, ja indtil 100 Aar, inden man har naaet at gennemføre Afgravningen. Man vil indse, at de Arealer, der aarlig kan fremskaffes til nye Landbrug, derfor ikke er overdrevent store. Heller ikke kan man, naar der er Tale om Foretagendets Økonomi, tage noget synderligt Hensyn til, eller rettere sagt, man kan slet intet Hensyn tage til Værdien af de Jordarealer, der fremkommer, det vil en simpel Beregning meget let vise. Der regnes fra sagskyndig Side, at der paa en ha af Moserne kan produceres 4,000 Tons Tørv. Sæt nu, at en ha af det afgravede Areal har en Værdi af 1,000 Kr., det kan være mere, og det kan være mindre, jeg vil antage, at man kan regne med dette Tal. Pr. Ton Tørv, der er afgravet paa Mosen, kan Arealets Værdi ved Salg altsaa højst betyde 25 Øre, men overfor de Priser paa Tørv, der er Tale om, hvor alene Produktionsprisen maa antages at blive 15—16 Kr., er det klart, at en 25 Øre ikke spiller nogen som helst økonomisk Rolle, fordi den mindste Variation i de fremmede Kulpriser og Fragten vil betyde overordentlig meget mere for Værdien af den fremstillede Tørv end de Par Øre, som kan indvindes pr. Ton Tørv ved at sælge de afgravede Arealer. Jeg mener ikke dermed, at det er uden Betydning og uden Værdi at fremskaffe disse Arealer, men det vil strække sig over mange Menneskealdre; ingen af dem, som interesserer sig for Sagen, vil opleve at se

store Resultater, vi vil være døde og begravede længe inden den Tid.

Man har ogsaa hævdet, at det var meget ønskeligt at fremskaffe store Mængder af Brændsel allerede nu, og man har blandt andet i saa Henseende henvist til, at det var paatænkt at indføre for 30 Mill. Kr. Brænde fra Sverige. Jeg ved ikke, hvor dette Fantasital skriver sig fra, men det nytter ikke, om nogle af de Herrer har tænkt paa at indføre en saadan Mængde Brænde fra Sverige, thi det er Svenskerne ude af Stand til at levere. Der er fra dansk Side overfor Sverige under Delegationsforhandlingerne fremsat Ønske om Levering af 200,000 Rummeter Brænde, og denne Anmodning har Svenskerne kun med store Anstrengelser kunnet imødekomme. Man maa her i høj Grad paaskønne, at den svenske Brændselskommission med Skogchef Petterson i Spidsen med overordentlig Energi har søgt at løse Opgaven fra svensk Side at yde bedst mulig Gengæld for de Anstrengelser, som man fra dansk Side gør sig for at skaffe Sverige de ønskede Varer, men at skaffe 200,000 Rummeter — hvad ubetinget maa karakteriseres som en meget stor Imødekommen fra svensk Side, fordi de faktisk i Sverige har vanskeligt ved at fremskaffe de Brændselsmængder, som de selv behøver — vil dog ikke komme til at koste mere end $\frac{1}{10}$ af den Sum, som her er nævnt, leveret frit om Bord i Sverige. Dertil vil vel komme Transporten, der er ret dyr, men Tallet 30 Mill. Kr. ligger dog mindst 5—6 Gange over det, der overhovedet kan være Tale om at skaffe fra Sverige. Vi maa jo for øvrigt sende en forskrækkelig Mængde Penge til Udlandet, og for saa vidt har denne Henviisning til Sverige ogsaa kun ganske ringe Interesse, idet vi maa se at skaffe flere Hundrede Tusinde Tons maanedlig af Kul, som koster op mod 150 Kr. pr. Ton, saa der er Penge nok at sende til Udlandet. Intet kunde naturligvis være lykkeligere for os, end om vi var i Stand til at aflaste i det mindste en Del af denne uhyre kostbare Indførsel med Varer, som vi selv fremstillede, saa at Pengene blev her i Landet i alleregentligste Forstand, idet de Penge, der anvendes til Tørvefabrikation, næsten udelukkende gaar til Arbejdsløn.

Den anden Side af Sagen er imidlertid: Hvad kan vi egentlig opnaa til Afhjælpning af Brændselsnøden? I saa Henseende tror jeg ikke, vi bør nære alt for store Forventninger. Det ærede Medlem fra Herning (Westergaard) — tror jeg, det